II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS AFGØRELSE

af 14. juni 2004

om principperne, prioriteterne og betingelserne for det europæiske partnerskab med Serbien og Montenegro, herunder Kosovo som defineret ved De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999

(2004/520/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 533/2004 af 22. marts 2004 om etablering af europæiske partnerskaber inden for rammerne af stabiliserings- og associeringsprocessen [1], særlig artikel 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Det Europæiske Råd tilsluttede sig på mødet i Thessaloniki den 19. og 20. juni 2003 »Thessaloniki-dagsordenen for det vestlige Balkan: På vej mod europæisk integration«, i hvilken europæiske partnerskaber nævnes som et af midlerne til at intensivere stabiliserings- og associeringsprocessen.

(2) Efter forordning (EF) nr. 533/2004 skal Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen træffe afgørelse om principperne, prioriteterne og betingelserne for de europæiske partnerskaber og om enhver efterfølgende tilpasning af disse. I samme forordning nævnes det, at opfølgningen af de europæiske partnerskaber sker på grundlag af de mekanismer, der er etableret i forbindelse med stabiliserings- og associeringsprocessen, navnlig ved hjælp af årsberetninger.

(3) I Kommissionens årsberetning fra 2004 gives der en analyse af de forberedelser, der er truffet af Serbien og Montenegro, herunder Kosovo som defineret ved De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244, til videre integration i Den Europæiske Union og indkredses der en række prioriterede områder, hvor der kræves en yderligere indsats.

(4) De kompetente myndigheder i Serbien og Montenegro bør med henblik på forberedelserne til den videre integration i Den Europæiske Union opstille en plan med en tidsplan og nærmere enkeltheder om, hvilke foranstaltninger Serbien og Montenegro agter at træffe til det formål. Da Kosovo i øjeblikket er under international interimsadministration i overensstemmelse med De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244, bør der med hjælp fra De Forenede Nationers Interimsadministration i Kosovo opstilles en særskilt plan for prioriteterne vedrørende Kosovo —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

I overensstemmelse med artikel 1 i forordning (EF) nr. 533/2004 er principperne, prioriteterne og betingelserne for det europæiske partnerskab med Serbien og Montenegro, herunder Kosovo som defineret ved De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244, som anført i bilaget til denne afgørelse, som udgør en integrerende del heraf.

Artikel 2

Gennemførelsen af det europæiske partnerskab undersøges inden for rammerne af de mekanismer, der er etableret ved stabiliserings- og associeringsprocessen.

Artikel 3

Denne afgørelse træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Luxembourg, den 14. juni 2004.

På Rådets vegne

B. COWEN

Formand

[1] EUT L 86 af 24.3.2004, s. 1.

BILAG

1. **INDLEDNING**

»Thessaloniki-dagsordenen« fastlægger metoder og midler til styrkelse af stabiliserings- og associeringsprocessen, herunder etablering af europæiske partnerskaber.

Det europæiske partnerskab for Serbien og Montenegro, herunder Kosovo som defineret ved De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244, baserer sig på Kommissionens årsberetning, og formålet med det er at indkredse prioriterede indsatsområder med henblik på at underbygge bestræbelserne for en tilnærmelse til Den Europæiske Union inden for sammenhængende rammer. Prioriteterne er tilpasset de specifikke behov og forberedelsesniveauet i Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, og vil om nødvendigt blive ajourført. Det europæiske partnerskab indeholder også retningslinjer for den finansielle bistand til Serbien og Montenegro, herunder Kosovo.

Det forventes, at Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, vil vedtage planer med en tidsplan og nærmere enkeltheder om, hvorledes det agter at angribe prioriteterne i det europæiske partnerskab. Planen skal også angive tiltag til gennemførelse af Thessaloniki-dagsordenen, prioriteterne for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption fra London-konferencen i 2002 og ministermødet i Bruxelles den 28. november 2003 inden for rammerne af EU-Vestbalkan-Forummet og de foranstaltninger, som hvert af landene på Vestbalkan præsenterede på et møde den 5. november 2003 i Beograd til opfølgning af Ohrid-konferencen om integreret grænseforvaltning.

2. **PRINCIPPER**

Stabiliserings- og associeringsprocessen skal fortsat danne grundlaget for de vestbalkanske landes tilnærmelse til EU hele vejen indtil deres fremtidige tiltrædelse.

Hovedprioriteterne for Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, vedrører landets evne til at opfylde de kriterier, som Det Europæiske Råd fastlagde på mødet i København i 1993, og betingelserne for stabiliserings- og associeringsprocessen, navnlig dem, som Rådet fastsatte i sine konklusioner af 29. april 1997 og 21.-22. juni 1999, samt indholdet af sluterklæringen fra Zagreb-topmødet den 24. november 2000 og Thessaloniki-dagsordenen.

3. **PRIORITETER**

Kommissionen vurderer i sin årsberetning, hvilke fremskridt der er gjort, og bemærker, hvor landet skal øge sin indsats. Prioriteterne i dette europæiske partnerskab er blevet udvalgt på grundlag af, at det er realistisk at forvente, at Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, kan realisere dem helt eller i væsentligt omfang i løbet af de kommende år. Der sondres mellem kortfristede prioriteter, som forventes realiseret i løbet af et til to år, og mellemfristede prioriteter, som forventes realiseret i løbet af tre til fire år.

Det europæiske partnerskab anviser de vigtigste prioriterede områder, hvor Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, skal træffe forberedelser til den videre integration med Den Europæiske Union, på basis af analysen i årsberetningen. Det skal bemærkes, at indarbejdelse af EU-retten i lovgivningen ikke i sig selv er tilstrækkeligt, når det drejer sig om lovgivningstilnærmelse. Den skal også kunne gennemføres i sin helhed.

Prioriteterne for Serbien og Montenegro og prioriteterne specifikt for Kosovo findes i vedlagte lister.

4. **PROGRAMMERING**

EU's bistand inden for rammerne af stabiliserings- og associeringsprocessen til landene i det vestlige Balkan ydes gennem de relevante finansieringsinstrumenter, navnlig Rådets forordning (EF) nr. 2666/2000 af 5. december 2000 om bistand til Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Forbundsrepublikken Jugoslavien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien [1]; nærværende afgørelse får derfor ingen finansielle virkninger. Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, har desuden adgang til finansiering via multilandeprogrammer og horisontale programmer. Kommissionen arbejder sammen med Den Europæiske Investeringsbank og de internationale finansieringsinstitutioner, navnlig Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling og Verdensbanken, med henblik på at lette samfinansiering af projekter med relation til stabiliserings- og associeringsprocessen.

[1] EFT L 306 af 7.12.2000, s. 1. Ændret ved forordning (EF) nr. 2415/2001 (EFT L 327 af 12.12.2001, s. 3).

5. **BETINGETHED**

Fællesskabets bistand som led i stabiliserings- og associeringsprocessen for landene på Vestbalkan er betinget af videre fremskridt med opfyldelsen af de politiske kriterier fra København. Indfries disse almindelige betingelser ikke, vil Rådet kunne træffe egnede foranstaltninger på grundlag af artikel 5 i forordning (EF) nr. 2666/2000.

Fællesskabets bistand er desuden underlagt de betingelser, som Rådet fastlagde i sine konklusioner af 29. april 1997, særlig hvad angår modtagernes tilsagn om at ville gennemføre demokratiske, økonomiske og institutionelle reformer, under hensyn til de prioriteter, der er fastlagt under det europæiske partnerskab.

6. **OPFØLGNING**

Opfølgningen af det europæiske partnerskab sker gennem de mekanismer, der er etableret som led i stabiliserings- og associeringsprocessen, navnlig ved hjælp af årsberetninger om stabiliserings- og associeringsprocessen.

SERBIEN OG MONTENEGRO [1]

PRIORITETER PÅ KORT SIGT

Den politiske situation

Demokrati og retsstatsforhold

Forfatningsmæssige spørgsmål — respektere forfatningscharteret og sikre, at staten fungerer. Navnlig indfri udestående forpligtelser i henhold til forfatningscharteret, særlig med hensyn til oprettelse af statsretten sammen med en aftale om den nøjagtige rækkevidde af dens beføjelser. Revidere de to staters forfatninger i overensstemmelse med forfatningscharteret. Vedtage statsparlamentets forretningsorden og nedsætte dets udvalg. Sikre statsinstitutionernes finansielle levedygtighed gennem regelmæssig finansiering i overensstemmelse med aftalte principper og udarbejdelse af de enkelte institutioners budgetter (personale- og driftsudgifter).

Reform af hæren — vedtage en forsvarsstrategi og en militær doktrin i overensstemmelse med demokratiske principper; udarbejde og vedtage gennemsigtige og egnede regler til løsning af det verserende problem med militær ejendom.

Reform af valgloven — i Serbien: fuldføre den igangværende reform af valgloven (herunder valgregister), således at valgsystemet tilnærmes internationale standarder, navnlig ved en revision af lovgivningen om valg på linje med henstillingerne fra Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR), og en komplet implementering af lovgivningen vedrørende finansiering af politiske partier.

Reform af den offentlige forvaltning:

Styrke og opretholde den administrative kapacitet i institutioner, som beskæftiger sig med europæisk integration på statsniveau og i republikkerne (hvad angår personale, uddannelse og udstyr) og forbedre koordinationen mellem dem.

I Serbien: vedtage en alsidig strategi for reform af den offentlige forvaltning, herunder en præcis tidsplan for indgreb, og navnlig påbegynde en reform af tjenestemandslønsystemet og dermed forbundne foranstaltninger til udvikling af de menneskelige ressourcer; oprette og opretholde de relevante institutioner og tildele de nødvendige ressourcer; udarbejde lovgivning om regeringen og den offentlige tjeneste.

I Montenegro: gennemføre strategien for reform af den offentlige forvaltning, særlig vedtage og påbegynde implementeringen af lovgivning om tjenestemænd for at sikre professionalisme og ansvarligholdelse. Vedtage loven om tjenestemænds og offentlige ansattes lønninger.

Reform af retsvæsenet:

Sikre en gnidningsløs overførsel af den militære jurisdiktion til civile retter i overensstemmelse med forfatningscharteret.

I Serbien: modernisere domstolssystemet og gøre det mere effektivt og uafhængigt, særlig handelsretterne; sikre funktionel uafhængighed for anklagemyndigheden i krigsforbrydelsessager. Træffe forberedelse til oprettelse af forvaltningsdomstole og appelinstanser.

[1] Uden Kosovo som defineret ved De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999.

I Montenegro: fortsætte forberedelserne til implementering af straffeloven og strafferetsplejeloven og anklagerloven og specielt sikre funktionel uafhængighed for den særlige anklagemyndighed for organiseret kriminalitet. Oprette forvaltningsdomstole og appelinstanser.

Bekæmpelse af korruption:

I begge republikker: udarbejde en alsidig strategi for bekæmpelse af korruption i overensstemmelse med Europarådets standarder og vedtage en lov om interessekonflikt.

Menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal

Forpligtelserne inden for rammerne af Europarådet — indfri alle forpligtelserne på kort sigt i forbindelse med medlemskabet af Europarådet, også hvad angår ensartet effektiv implementering gennem statsunionen af den europæiske konvention om menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og den europæiske konvention til forebyggelse af tortur.

Ombudsmand:

I Serbien: vedtage lovgivning om oprettelse af et ombudsmandskontor.

I Montenegro: styrke ombudsmandens kontors administrative kapacitet.

Afskaffelse af tortur: i begge republikker: træffe vidtgående og gennemsigtige foranstaltninger i alle påståede tilfælde af tortur.

Ytrings- og foreningsfrihed:

I Serbien: Afkriminalisere bagvaskelse. Styrke medielovgivningen, særlig loven om radio- og fjernsynsvirksomhed, ved at sikre Radio- og Fjernsynsrådets politiske uafhængighed, vedtage en lov om fri adgang til information i overensstemmelse med Europarådets standarder. Skabe betingelser (også hvad angår de finansielle aspekter), der kan befordre udvikling af ngo'er og civilsamfundsorganisationer, herunder arbejdsmarkedets parter, navnlig ved vedtagelse af loven om foreningsfrihed og en lov om udenlandske ngo'ers retlige status.

I Montenegro: vedtage lovgivning om adgang til offentlig information i overensstemmelse med Europarådets standarder. Vedtage en strategi for samarbejde mellem ngo'er og offentlige instanser.

Ejendomsrettigheder: i begge republikker: vedtage lovgivning om tilbagelevering af ejendom.

Flygtninge, fordrevne personer og mindretal: sørge for et passende samarbejde mellem statsunionen og republikkerne, hvad angår retsgrundlag for og beskyttelse i praksis af flygtninges, fordrevne personers og mindretals rettigheder. Styrke samarbejdet med Bosnien-Hercegovina og Kroatien om tilbagevenden. Indlede en dialog med Pristina-myndighederne om fordrevne personers tilbagevenden og dermed forbundne anliggender, såsom ejendomsrettigheder og sociale rettigheder. I begge republikker: ændre lovgivning, således at alle diskriminerende bestemmelser ophæves. I Montenegro: afskaffe det lovfæstede forbud for flygtninge mod at tage arbejde og ændre restriktive bestemmelser, således at de gives mulighed for at søge om statsborgerskab.

Regionalt og internationalt samarbejde/regionale og internationale forpligtelser

Sikre et komplet samarbejde med Den Internationale Krigsforbryderdomstol vedrørende Det Tidligere Jugoslavien (ICTY).

Overholde FN-Sikkerhedsrådets resolution 1244 til fulde og fortsætte dialogen med Pristina-myndighederne om praktiske aspekter af fælles interesse. Sikre anerkendelse af UNMIK-rejsedokumenter og bilnummerplader.

Styrke stabiliteten og det regionale samarbejde. Opfylde kravene i henhold til stabiliserings- og associeringsprocessen og indfri Thessaloniki-tilsagnene om regionalt samarbejde. Ratificere og anvende alle frihandelsaftaler, som staten har indgået. Påbegynde implementeringen af aftalememorandummet om udvikling af det sydøsteuropæiske regionale basistransportnet og særlig tage skridt til at oprette samarbejdsmekanismer, bl.a. et styringsudvalg og det sydøsteuropæiske transportobservationsorgan. Gøre fremskridt med indfrielsen af tilsagnene i henhold til Athen-memorandummet fra 2003 og det regionale energimarked i Sydøsteuropa.

Den økonomiske situation

Markedsøkonomi og strukturreformer

Underbygge den makroøkonomiske stabilitet. Gennemføre et budget for 2004, som afspejler den videre nødvendige budgetjustering og konsolidering. Fortsætte arbejdet med at opnå en aftale med de kommercielle kreditorer (London-klubben) om gældsomstrukturering. Særlig i Serbien: fastholde en forsigtig pengepolitik med opbakning i en passende valutakurspolitik og indføre mere effektive pengepolitiske instrumenter til en bedre målretning af de monetære aggregater.

Liberalisere de resterende regulerede priser og fjerne administrativ kontrol. Justere specielt energipriserne i retning af omkostningsdækning og tillige gradvis erstatte eksisterende prissubsidier til mindrebemidlede forbrugere med direkte overførsler.

Fremskynde omstruktureringen, privatiseringen og/eller likvidationen af store selvejende og statsejede virksomheder. Tillige fremskynde omstruktureringen af store offentligt ejede forsyningsselskaber (el, olie og gas, jernbaner, luftfartsselskab, telekommunikation osv.). Fortsætte reformen af banksektoren på en mere energisk måde og særlig forberedelserne til privatisering i Serbien af flertallet af de statsejede banker. Sørge for tilstrækkelige budgetressourcer til dækning af omkostninger ved afskedigelser og omstrukturering.

Udvikle et stabilt og velfungerende marked for jord/fast ejendom. Udarbejde lovgivning om matrikelregistrering.

Beskæftigelsespolitik:

I begge republikker: udarbejde og gennemføre en alsidig strategi til fremme af beskæftigelsen og bekæmpelse af arbejdsløshed, særlig med hensyn til erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsreformer med inddragelse af alle relevante aktører; forbedre den offentlige arbejdsformidling og afsætte tilstrækkeligt personale og ressourcer hertil.

Uarbejde pålidelige statistikker. Revidere og vedtage masterplanen for statistikker med sigte på en klar ansvarsfordeling mellem de tre statistiske kontorer på statsunionsplan og i republikkerne og garantere en effektiv indbyrdes koordination. Vedtage lovgivning om statistikker på statsunionsplan og i begge republikker.

Forvaltning af offentlige finanser

Fortsætte med at formalisere den grå økonomi og udvide beskatningsgrundlaget ved hjælp af et system til forvaltning af de offentlige udgifter (finansforvaltning, offentlig intern finanskontrol) og gennem omfattende skattereformer med færre undtagelse og lavere satser, særlig hvad angår arbejdskraft, og mere effektiv anvendelse af skattelovgivningen.

I Serbien vedtage og gennemføre skattereformpakken, inkl. indførelse af moms og de dermed forbundne it-systemer. Fortsætte med at styrke og modernisere kontoret for offentlige indtægter med fokus på indtægtsopkrævning og -kontrol for at reducere skattesvig.

I Montenegro påbegynde revisionen af den aktuelle skattelovgivning og de administrative procedurer for at sikre en effektiv og ikke-diskriminerende håndhævelse af skattelovgivningen. Styrke den administrative kapacitet hos skattemyndighederne med henblik på en effektiv opkrævning og kontrol af skatteindtægter, særlig moms.

I begge republikker vil indførelsen af moms på statsunionsplan skulle ske på et harmoniseret grundlag for ikke at skabe hindringer for det indre markeds funktion.

EU-standarder

Det indre marked og handel

Fuldføre det indre marked i alle dets aspekter og gennemføre handelshandlingsplanen. Særlig sætte ind på at fastlægge fælles toldsatser for alle varer og harmonisere alle tillægsimportafgifter og andre belastninger i overensstemmelse med den relevante toldharmoniseringsplan.

Afskaffe alle importafgifter og andre belastninger, som er indført i strid med standstillklausulen i EU's ordning med autonome handelspræferencer.

Afskaffe importlicenssystemet for jern- og stålprodukter, som er indført i strid med standstillklausulen i EU's ordning med autonome handelspræferencer. Afskaffe eksporttolden på ferro- og nonferrometaller og rå huder.

Tilvejebringe det nødvendige institutionelle grundlag til, at staten kan optræde som en enkelt partner i handels- og toldanliggender internationalt, særlig ved at styrke det fælles toldkontor og forbindelseskontoret for dyre- og plantesundhedsanliggender og det statistiske kontor og ved at give disse institutioner de fornødne beføjelser.

Fortsætte med at modernisere *toldadministrationen* med sigte på at udvikle en høj administrativ kapacitet. Styrke det administrative samarbejde og sikre, at forpligtelserne i forbindelse med præferencehandelsforanstaltninger (oprindelse) overholdes.

Afvikle eksisterende og undgå nye hindringer på statens indre marked som omhandlet i forfatningscharteret. Sikre markedsadgang på statsniveau for indenlandske og udenlandske operatører, hvad angår varer, tjenesteydelser, kapital og personer. Sikre høring som led i lovgivningsprocessen og anvende princippet om gensidig anerkendelse af alle republikkernes beslutninger om markedsadgang.

Indføre en konsekvent og effektiv ordning for offentlige indkøb i Serbien og Montenegro. Sikre gennemsigtige procedurer uanset værdien af den pågældende kontrakt og ikke-forskelsbehandling mellem serbiske og montenegrinske leverandører.

Skabe en direkte forbindelse mellem *erhvervsregistre* for at sikre etableringsretten overalt i staten. I Serbien vedtage loven om overflytning af erhvervsregistret fra handelsretterne til en uafhængig instans.

Etablere en antitrustordning gældende for hele staten for virkningerne af al konkurrencestridig praksis både inden for og mellem republikkerne samt for virkningerne for den bilaterale handel med EU. Sikre den administrative kapacitet til en effektiv og uafhængig håndhævelse af disse regler, bl.a. ved at styrke den fælles konkurrencekommission på statsniveau. Oprette koordinationssteder for statsstøtte og skabe fuldstændig gennemsigtighed i statsstøtten som et første skridt mod statsstøttekontrol. Sikre en sammenhængende horisontal tilgang til fremme af konkurrencepolitikken.

Styrke beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder ved hjælp af revideret lovgivning. Harmonisere de strafferetlige bestemmelser og styrke implementeringskapaciteten på dette felt, navnlig grænsepolitiet.

Indføre et system med korresponderende konti i forretningsbanker for at sikre *frie kapitalbevægelser* mellem republikkerne.

Sektorpolitik

Landbrug:

I Serbien: vedtage lovgivning om fødevaresikkerhed og styrke de relevante laboratorier; vedtage lovgivning om dyresundhed og styrke kontrollen. Oprette et agentur for laboratorier for fødevarekæden.

I Montenegro: gennemføre loven om dyresundhed (herunder fiskerivarer) og oprette dyre- og plantesundhedslaboratorier, herunder for fisk og vin. Styrke kontrollen.

Transport:

I Serbien: vedtage lovgivning om jernbanerne. Påbegynde udarbejdelsen af en national transportstrategi, også for sektorens økonomiske levedygtighed.

I Montenegro: vedtage og påbegynde implementeringen af loven om vejtransport (sammen med oprettelse af de relevante strukturer) og vedtage loven om jernbanetransport.

Energi:

I Serbien: vedtage energiloven og oprette en uafhængig energitilsynsmyndighed, fortsætte miljørevisionerne på energiproduktionsanlæg og tage de værste forurenere under behandling.

I Montenegro: udarbejde og vedtage en energiudviklingsstrategi med tilhørende energieffektivitetsstrategi; styrke økonomiministeriets administrative kapacitet på energiområdet; opdele og omstrukturere elforsyningsvirksomhed.

Industri og små og mellemstore virksomheder:

I begge republikker: fortsætte med gennemførelsen af det europæiske charter for små virksomheder.

I Serbien: vedtage den ændrede konkurslov.

I Montenegro: omdanne og rationalisere institutioner, der er involveret i omstrukturering og privatisering af virksomheder, specielt udviklingsfonden. Oprette en selvstændig investeringsfremmeinstans. Fortsætte med implementeringen af den nyligt oprettede nationale garantifond.

Telekommunikation:

I b e g g e r e p u b l i k k e r: sikre, at sektoren for elektronisk kommunikation liberaliseres reelt sammen med en styrkelse af tilsynsmyndighederne og vedtagelse af passende lovgivning og politik for sektoren.

Miljø:

I S e r b i e n: vedtage en lov om miljøbeskyttelse og oprette og aktivere miljøbeskyttelsesagenturet.

I M o n t e n e g r o: vedtage strategien vedrørende spildevand og fast affald med henblik på en tilnærmelse til EU-retten.

Samarbejde om retlige og indre anliggender

Retshåndhævelsesreform: forbedre domstols- og retshåndhævelsessamarbejdet både inden for hver af republikkerne og mellem dem. Gennemføre samarbejdsmemorandummet af december 2003 mellem republikkernes indenrigsministerier.

I S e r b i e n: vedtage loven om politiet for at forbedre professionalisme og ansvarligholdelse. Revidere lovgivningen om retsvæsenets organisation (lovene om domstolene, dommere, anklagere og det øverste domstolsråd) og strafferetten (strafferetsplejeloven, straffeloven og loven om strafferetlige sanktioner) som omhandlet i protokollen om samarbejde med Europarådet.

I M o n t e n e g r o: vedtage loven om politiet og statssikkerheden for at sikre professionalisme og ansvarligholdelse.

Grænseforvaltning: udvikle en metode og mekanismer på statsniveau og sikre en konsekvent implementering i hver af republikkerne i overensstemmelse med aftalememorandummet. Til opfølgning af Ohrid-konferencen om grænsesikkerhed og -forvaltning i maj 2003 påbegynde implementeringen af de foranstaltninger på kort sigt, som regeringen har vedtaget, og som blev præsenteret på ministermødet vedrørende retlige og indre anliggender inden for rammerne af forummet for EU og de vestbalkanske lande den 28. november 2003.

I S e r b i e n: tage yderligere skridt til at indføre den bedste praksis i grænsepolitiet i overensstemmelse med EU-standarder; i koordination med myndighederne på statsligt niveau arbejde for demilitarisering af grænsekontrollen.

I M o n t e n e g r o: styrke den civile kontrol af grænserne (også med uddannelse, udstyr, der er foreneligt med Schengen-bestemmelserne).

Bekæmpe organiseret kriminalitet, smugleri, narkotika og hvidvaskning af penge: styrke samarbejdet mellem de relevante instanser i republikkerne og formalisere samarbejdet mellem republikkerne. Udvikle kapaciteten til at beslaglægge aktiver. Styrke kriminalefterretningssystemet. Påbegynde gennemførelsen af de specifikke praktiske foranstaltninger, der blev aftalt på ministermødet om retlige og indre anliggender i november 2003. Tage forberedende skridt til at indgå en samarbejdsaftale med Europol. Øge kapaciteten til at bekæmpe narkotikahandel og udforme en national narkotikastrategi på linje med EU's narkotikastrategi og narkotikahandlingsplan. Udvide indsatsen mod menneskesmugling og tillige yde ofrene passende hjælp og beskyttelse. Navnlig i M o n t e n e g r o: gennemføre loven om hvidvaskning af penge, især gennem den finansielle efterretningsenhed.

Udvide det internationale samarbejde og gennemføre de relevante internationale konventioner mod terrorisme. Forbedre samarbejdet og informationsudvekslingen mellem politiet og efterretningstjenesterne inden for staten og med andre stater; forhindre finansiering og forberedelse af terrorhandlinger.

Visum, asyl og migration: udvikle en fælles tilgang på statsligt niveau til anliggender vedrørende visum, asyl og migration i overensstemmelse med forfatningscharteret, navnlig hvad angår den komplette harmonisering af visumordningerne i republikkerne, vedtagelse af asylloven og indgåelse og gennemførelse af flere aftaler om tilbagetagelse. Indføre ordninger for overvågning af politikken på området asyl, migration og visum, som udarbejdes på statsligt niveau, men som skal gennemføres i republikkerne hver især. For b e g g e r e p u b l i k k e r: deltage i koordinationsmekanismerne for vedtagelse og implementering af politikken på statsniveau.

PRIORITETER PÅ MELLEMLANG SIGT

Den politiske situation

Demokrati og retsstatsforhold

Fortsætte med omstruktureringen af de væbnede styrker, herunder eventuelt omstilling og nedskæring (under hensyntagen til de sociale konsekvenser).

Fortsætte reformen af den offentlige forvaltning.

Videreudvikle strukturerne for europæisk integration, navnlig ved at styrke kontorerne for europæisk integration, etablere gode samarbejdsmekanismer og enheder for europæisk integration i ministerierne på statsligt niveau og i republikkerne.

På statsligt niveau: garantere en passende administrativ kapacitet til på egnet måde at løse statslige ansvarsopgaver og sørge for, at der udarbejdes og gennemføres en reformstrategi for statens offentlige forvaltning, også hvad angår lovgivning.

I Serbien: vedtage en tjenestemandslov og en lov om den offentlige forvaltning. Implementere foranstaltninger til udvikling af de menneskelige ressourcer i den offentlige sektor. Styrke kapaciteten (med hensyn til politikformulering og tværministeriel koordination) i den offentlige forvaltning på centralt og lokalt plan, navnlig ved at indføre et centralt aflønningssystem. Fremhjælpe den økonomiske politikudformningsproces f.eks. med løbende støtte til at styrke de statistiske tjenester og oprette en enhed for økonomisk planlægning på mellemlang sigt.

I Montenegro: gennemføre tjenestemandsloven og oprette et agentur for forvaltning af de menneskelige ressourcer (som vil skulle stabiliseres). Udvikle en uddannelses- og ansættelsespolitik. Fremhjælpe politikudformningsprocessen f.eks. med løbende støtte til at styrke de statistiske tjenester og oprette en enhed for økonomisk planlægning på mellemlang sigt.

Parlamentet:

I Serbien: Udarbejde og gennemføre en reformstrategi for parlamentet for at bringe dets arbejdsstandarder og ressourcer op på et niveau, hvor det kan fungere som en effektiv institution.

Fremme lokalstyre:

I Serbien: vedtage og gennemføre en decentraliseringsreform og sikre tilstrækkelig kapacitet lokalt til at varetage bl.a. administrative og finansielle anliggender og de kommende regionalprogrammer.

I Montenegro: gennemføre loven om lokalstyre og navnlig oprette en udligningsfond.

Fortsætte reformer af retsvæsenet:

I Serbien: juridisk og i praksis beskytte domstolenes uafhængighed og effektivitet, herunder reform af den aktuelle udnævnelsesprocedure; gennemføre lovgivning om obligatorisk uddannelse og sikre balance på dommeruddannelsescentrets budget. Skabe et it-net for anklagemyndigheden på alle niveauer; sikre fuldbyrdelse af domstolsafgørelser; udvikle kapaciteten til at behandle krigsforbrydersager hjemme under overholdelse af de internationale forpligtelser til at samarbejde med ICTY. Oprette forvaltningsdomstole og appelinstanser.

I Montenegro: sikre obligatorisk uddannelse af dommere ved en revision af domstolsloven og garantere balance på dommeruddannelsescentrets budget. Gennemføre it-strategien for retsvæsenet.

Fængselsforhold:

I Serbien: forbedre fængselsforholdene i overensstemmelse med Europarådets standarder, særlig for sårbare grupper som unge lovovertrædere; sørge for yderligere uddannelse af fængselspersonalet og bedre faciliteter.

I Montenegro: sørge for yderligere uddannelse af fængselspersonalet og bedre faciliteter.

Bekæmpelse af korruption:

I begge republikker: vedtage og gennemføre en alsidig strategi for bekæmpelse af korruption, herunder vedtagelse og forbedring af de eksisterende antikorruptionsinstrumenter. Sikre fuld overensstemmelse med FN-konventionen om bekæmpelse af korruption. Lette indplaceringen af forbindelsesofficerer, der udstationeres fra EU-medlemsstaterne i de relevante statsorganer, der varetager bekæmpelsen af organiseret kriminalitet. Forelægge halvårlige rapporter for EU om de håndgribelige resultater, der er nået i retsforfølgningen af aktiviteter i forbindelse med organiseret kriminalitet i overensstemmelse med FN-konventionen om transnational organiseret kriminalitet (Palermo-konventionen).

Menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal

Forpligtelser i Europarådet: Indføre de nødvendige mekanismer til at overvåge og garantere en sammenhængende og konsekvent indfrielse af alle forpligtelserne i Europarådet som accepteret ved tiltrædelsen.

Ligestilling: vedtage/gennemføre lovgivning om ikke-diskriminering.

Ytringsfrihed:

I Serbien: omdanne Radio Televizija Srbije til et public service-selskab. Sørge for udvikling af medierne efter EU-standarder. Fremme professionalisme blandt journalister og mediefolk.

I Montenegro: fortsætte omdannelsen af Radio-Television Crna Gora til et public service-selskab. Sørge for udvikling af medierne efter EU-standarder. Fremme professionalisme blandt journalister og mediefolk.

Flygtninge, fordrevne personer og mindretal: i begge republikker: garantere respekt for menneskerettighederne, også hvad angår adgang til sundhedstjenester, og let adgang til at opnå identitetspapirer; sikre retten til et reelt valg mellem bæredygtig tilbagevenden og integration; lette integrationen af dem, der ikke ønsker at vende hjem. I Serbien: vedtage ny lovgivning om flygtninge; fortsætte med at gennemføre den nationale strategi.

Regionalt og internationalt samarbejde

Yderligere forbedre det regionale samarbejde. Yderligere uddybe den regionale handelsliberalisering på basis af de gældende frihandelsaftaler. Med hensyn til Athen-processen om det regionale energimarked i Sydøsteuropa forberede Serbien og Montenegro på oprettelse af et integreret regionalt energimarked i 2005. Fortsætte med gennemførelsen af aftalememorandummet om udvikling af det sydøsteuropæiske regionale basistransportnet.

Den økonomiske situation

Markedsøkonomi og strukturreformer

Forsætte med bæredygtige makroøkonomiske politikker: fortsætte budgettilpasningen og -konsolideringen for at reducere den relativt store ubalance på budgettet og særlig balancen over for udlandet. Holde sig de uundgåelige omkostninger ved strukturreformer og voksende rentebetalinger for øje og foretage en klar prioritering af de offentlige udgifter i budgetlægningen på kort og mellemlang sigt; i særdeleshed reducere subsidier, overførsler og tjenestemandslønningerne. Fortsætte med at nedbringe de offentlige udgifter i almindelighed som en andel af BNP og supplere en forsigtig monetær politik med en ligeledes forsigtig valutakurspolitik. I Serbien: reformere sundhedssystemet, særlig sygekassen, for at gøre det finansielt bæredygtigt og for at forbedre sundhedsbeskyttelsen og folkesundhedstilstanden.

Fuldføre privatiseringsprocessen og omstruktureringen af finans(bank)sektoren.

Skabe et erhvervsklima, der kan befordre udviklingen af den private sektor og beskæftigelsen, med konkurrenceprægede markeder, lige betingelser for alle og adgang til finansiering gennem en udvikling af den finansielle sektor.

Udvikle et stabilt og velfungerende marked for jord/fast ejendom. Vedtage og gennemføre lovgivning om matrikelsystemet. Påbegynde en jordreform og omstrukturering og privatisering af store bedrifter.

Forvaltning af offentlige finanser

Forbedre budgetprocessen og finansforvaltningen: forbedre evnen til opstille og gennemføre et budget og dermed evnen til at prioritere. Forbedre finansforvaltningen på centralt og lokalt myndighedsplan. Vedtage loven om statsrevisionen.

Indføre effektive procedurer for påvisning, behandling samt opfølgning af formodet *bedrageri og andre uregelmæssigheder*, der påvirker nationale og internationale finansielle ressourcer.

Påbegynde revisionen af *skattelovgivningen* og de administrative procedure for at sikre en effektiv og ikke-diskriminerende håndhævelse af skattelovgivningen. Fortsætte med at styrke skatteforvaltningens administrative kapacitet.

EU-standarder

Det indre marked og handel

Indføre en fælles udenrigshandelsordning i henhold til handlingsplanen for det indre marked/handel. Indføre fælles toldsatser, afgifter o.l. for alle varer ved udgangen af den fastsatte overgangsperiode.

Sikre, at *reformen af toldvæsenet* gennemføres til fulde for at garantere den bedst mulige administrative kapacitet.

Sektorpolitik

Industri og små og mellemstore virksomheder:

I Serbien: implementere det europæiske charter for SMV'er. Rationalisere den komplekse organisation af handelskamre. Tage skridt til at lette ngo'ers mikrokreditfaciliteter.

I Montenegro: implementere det europæiske charter for SMV'er. Fortsætte med opbygningen og etableringen af en national garantifond. Videreudvikle dialogen mellem regeringen og den private sektor, også gennem SMV-agenturet, ved at oprette et formelt forum for høring og interessepleje.

Telekommunikation:

Overtage og anvende de nye EU-regler for elektronisk kommunikation.

Landbrug:

I Serbien: bygge videre på den administrative kapacitet til at udforme og implementere politik. Udstikke og påbegynde gennemførelsen af en politik for udvikling af landdistrikter. Videre styrke lovgivningen og kontrollen på sundhedsområdet (folkesundhed, dyre- og plantesundhed) og vedrørende fødevaresikkerhed, herunder vinlaboratorier. Forbedre affaldsforvaltningen og nedbringe forureningen fra landbruget.

I Montenegro: vedtage en overordnet strategi for landbruget, udvikling af landdistrikter, fiskeri og dyre- og plantesundhedsanliggender. Forbedre kapaciteten i landbrugsministeriet. Vedtage loven om plantesundhedsanliggender.

Transport:

I Serbien: vedtage og gennemføre en strategi som led i transportpolitikken (veje, jernbane, luftfart og indre vandveje). Forbedre kapacitetsopbygningen, herunder evnen til projektudarbejdelse i forbindelse med større investeringer. Øremærke tilstrækkelige ressourcer til vedligeholdelse af transportinfrastruktur og -institutioner.

I Montenegro: øremærke tilstrækkelige ressourcer til vedligeholdelse af transportinfrastruktur og -institutioner.

Energi:

I begge republikker: tilpasse lovgivningen i energisektoren, herunder en langfristet strategi for en miljømæssigt bæredygtig energipolitik.

I Serbien: sørge for en opdeling af aktiviteter med henblik på omstrukturering og privatisering. Skabe de nødvendige institutionelle strukturer: transmissionssystemoperatør, markedsoperatør og energitilsynsmyndighed. Arbejde frem mod et regionalt energimarked (også med gennemførlighedsundersøgelser vedrørende sammenkobling).

I Montenegro: styrke energitilsynsmyndigheden. Fuldføre omstruktureringen og liberaliseringen af det interne energimarked; privatisere og/eller åbne mulighed for udvikling af offentlige/private partnerskaber i sektoren.

Miljø:

I begge republikker: vedtage og gennemføre lovgivning om vurdering af virkningerne på miljøet i overensstemmelse med EU-retten.

I Serbien: vedtage og påbegynde gennemførelsen af en strategi vedrørende luftforurening (særlig fra kraftværker), vand (spildevand) og jord (fast affald). Styrke den administrative kapacitet med hensyn til planlægning, tilladelser, inspektion, overvågning og projektforvaltning. Udarbejde en flerårig plan for finansiering af investeringer baseret på omkostningsoverslag og realistiske offentlige og private finansieringskilder.

I Montenegro: udarbejde en overordnet miljøstrategi (spildevand, fast affald, luft) med sigte på at vedtage rammelovgivning om miljøbeskyttelse, der er tilnærmet EU-retten, og oprette et miljøbeskyttelsesagentur.

Samarbejde om retlige og indre anliggender

Fortsætte med at omstrukturere politiet: sikre ansvarliggørelse; reformere politiuddannelsen; sikre samarbejde mellem de retshåndhævende instanser.

Grænseforvaltning:

I begge republikker: på basis af politikken på statsniveau udvikle den tekniske infrastruktur og de menneskelige ressourcer til at varetage politikken for integreret grænseforvaltning, herunder en styrkelse af grænsepolitiet og toldvæsenet. Forbedre kontakterne over grænserne med nye grænseovergangssteder.

Bekæmpelse af organiseret kriminalitet, smugleri, narkotika og hvidvaskning af penge:

I begge republikker: udarbejde et effektivt system for beskyttelse af vidner med elementer også af regionalt tilsnit og ikke blot vedrørende den pågældende republik. Øge indsatsen mod økonomisk kriminalitet (herunder hvidvaskning af penge og falskmøntneri) og bedrageri og korruption og forbedre den relevante nationale lovgivning.

I Serbien: styrke kapacitetsopbygningen i indenrigsministeriet (navnlig i direktoratet for organiseret kriminalitet). Fastlægge procedurer for deling af efterretninger mellem forskellige instanser. Udarbejde et effektivt system for beskyttelse af vidner med elementer også af regionalt tilsnit og ikke blot vedrørende den pågældende republik. Oprette den finansielle efterretningsenhed i finansministeriet.

I Montenegro: øge administrationens og domstolenes evne til at gennemføre den nye strafferet, hvad angår organiseret kriminalitet. Styrke enheden for bekæmpelse af organiseret kriminalitet i indenrigsministeriet og sørge for koordination af alle håndhævelsesorganer.

KOSOVO

SOM DEFINERET VED DE FORENEDE NATIONERS SIKKERHEDSRÅDS RESOLUTION 1244

PRIORITETER PÅ KORT SIGT

Generel prioritet

— *For at garantere et sikkert, demokratisk og multietnisk Kosovo en stabil fremtid, gøre væsentlige fremskridt med at nå de standarder for Kosovo*, som blev præsenteret af FN-generalsekretærens særlige repræsentant og repræsentanterne for selvstyrets midlertidige institutioner i december 2003 og stadfæstet af FN's Sikkerhedsråd. Særlig gennemføre de konkrete aktioner i standardimplementeringsplanen for Kosovo vedrørende:

— fungerende demokratiske institutioner

— retsstaten

— fri bevægelighed

— forsvarlig hjemvenden og rettighederne for samfundene og deres medlemmer

— økonomi

— ejendomsrettigheder

— dialog med Beograd

— Kosovo-beskyttelseskorps.

Foruden ovennævnte generelle prioritet vil følgende *supplerende prioriteter* skulle realiseres:

Den politiske situation

Demokrati og retsstatsforhold

— *Selvstyrets midlertidige institutioner skal tage de nødvendige skridt som ønsket af De Forenede Nationers interimsadministration i Kosovo til at afhjælpe følgerne af og angribe årsagerne til begivenhederne i marts 2004*. De umiddelbare prioriteter skal være udtrykkeligt at fordømme vold mod mindretalssamfund, sikre alle befolkningsgruppers sikkerhed, lette fordrevne personers tilbagevenden og reparere og genopbygge beskadiget og ødelagt ejendom, herunder historiske og religiøse mindesmærker, og samarbejde til fulde med UNMIK-KFOR om at bringe de ansvarlige for retten.

Selvstyrets midlertidige institutioner skal vise, at de går fuldt og ubetinget ind for et multietnisk Kosovo, især med hensyn til beskyttelse og fremme af medlemmerne af mindretallenes rettigheder samt sikkerhed, bevægelsesfrihed og bæredygtige indtægter for alle indbyggere i Kosovo.

— *Forenelighed med EU-politik*: tilstræbe en EU-orientering af Kosovo-regeringens politikker gennem en institutionalisering i premierministerens kontor af mekanismen for effektiv verificering af EU-foreneligheden af regeringens politik og lovforslag og i Kosovos ministerier og forsamling udvikle en kapacitet til at sikre EU-forenelighed.

— *Bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet*: forbedre samarbejdet mellem UNMIK og PISG med henblik på en virkelig politik for »nul tolerance« i kampen mod korruption, navnlig ved i enhver henseende at hjælpe OLAF og OIOS (FN's interne revisionstjeneste) med deres undersøgelser.

Regionalt og internationalt samarbejde

— *Sikre et helhjertet samarbejde med ICTY*

— *Forbedre det regionale samarbejde*. Fremme integrering i det regionale net af frihandelsaftaler, der er indgået i medfør af aftalememorandummet som led i stabilitetspagten vedrørende handelsliberalisering og lettelse i Sydøsteuropa i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244. Påbegynde implementeringen af aftalememorandummet om udvikling af det sydøsteuropæiske regionale basistransportnet og særlig tage skridt til at oprette samarbejdsmekanismer, bl.a. et styringsudvalg og det sydøsteuropæiske transportobservationsorgan. Gøre fremskridt med indfrielsen af tilsagnene i henhold til 2002- og 2003-memorandummerne som led i Athen-processen og det regionale energimarked i Sydøsteuropa.

Den økonomiske situation

Markedsøkonomi og strukturreformer

— Fastlægge *makroøkonomiske prioriteter* for Kosovo i nært samarbejde med IMF.

— Reaktivere *privatiseringsprocessen* til støtte af erhvervsaktiviteten, tiltrække investeringer og udvikle en global strategi med henblik herpå.

Forvaltning af offentlige finanser

— Udvikle systemer og procedurer for teknisk støtte for at forbedre *kontrollen med offentlige udgifter* og gøre den mere gennemsigtig og effektiv.

— Indføre effektive procedurer for påvisning, behandling samt opfølgning af formodet *bedrageri og andre uregelmæssigheder*, der påvirker nationale og internationale finansielle ressourcer.

EU-standarder

Det indre marked og handel

— Fortsætte arbejdet med *lovgivning og politikformulering vedrørende* handel og handelsanliggender og samtidig sikre forenelighed med EU- og WTO-reglerne. Implementere den nye toldkodeks. Vedtage en lov om indenrigshandel og en lov om handelsinspektion.

Sektorpolitik

— *Miljø*

Udarbejde en udtømmende miljøhandlingsplan, særlig med berøring til folkesundhedsanliggender med henblik på tilnærmelse til EU-retten.

Vedtage og gennemføre lovgivning om vurdering af virkningerne på miljøet i overensstemmelse med EU-retten.

— *Transport*

Fastlægge principperne for en transportpolitik, omfattende en gradvis udformning af en strategi for multimodal transport.

Udvikle den civile operatør af Pristinas lufthavn, dens personale og faciliteter for at garantere et passende sikkerhedsniveau og en forsvarlig og ansvarlig forvaltning.

— *Energi*

Etablere effektive og velfungerende forvaltningsstrukturer i energisektoren for at sikre Kosovos elselskabs leve- og bæredygtighed, navnlig ved i væsentligt omfang at øge indtægtsopkrævningen.

Samarbejde om retlige og indre anliggender

— Implementere den nye straffelov og strafferetsplejelov.

PRIORITETER PÅ MELLEMLANG SIGT

Den politiske situation

Demokrati og retsstatsforhold

— *Forenelighed med EU-politik*: styrke kapaciteten i alle Kosovos institutioner til at iværksætte og håndhæve EU-forenelig politik og lovgivning, navnlig ved at styrke strukturerne for europæisk integration inden for rammerne af stabiliserings- og associeringsprocessen.

— *Styrke reformen af den offentlige forvaltning*: gennemføre reformen med sigte på en strømlining af den offentlige forvaltning og på at opbygge en professionel og ansvarlig tjenestemandsstab, der kan tiltrække kvalificeret personale. Forbedre lokalforvaltningens evne til på en effektiv og retfærdig måde at levere service til sine målgrupper.

— *Intensivere reformen af retsvæsenet*: styrke domstolene og de retshåndhævende instanser, navnlig ved at forbedre infrastruktur, udstyr og uddannelse. Omdanne Kosovos retsinstitut til en levedygtig fremtidig institution for uddannelse af dommere og retsembedsmænd. Sikre levedygtigheden af et alsidigt system i Kosovo for retshjælp. Forbedre fængselssystemet med særlig vægt på forvaltning, erhvervsuddannelse og genindpasningsordninger.

— *Bekæmpelse af korruption*: gennemføre en alsidig strategi for bekæmpelse af korruption omfattende forebyggende foranstaltninger og en effektiv efterforskning og retsforfølgelse, navnlig ved at styrke den lokale kapacitet, i overensstemmelse med Europarådets standarder.

Menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal

— *Ombudsmanden*: sikre Kosovos ombudsmandsinstitutions levedygtighed og fortsatte uafhængighed.

— *Yderligere udvikle ytringsfriheden*: sikre det offentlige radio- og fjernsynsselskabs levedygtighed på lang sigt og dets evne til at spille sin rolle som public service-selskab for alle samfund.

— *Forbedre beskyttelsen af mindretal*: sikre mindretalssamfundenes levedygtighed og deres deltagelse i det kosovoske samfund uden nogen form for forskelsbehandling, navnlig ved at skabe grundlag for adgang på rimelige vilkår til el, vand, telefon m.v.

Den økonomiske situation

Markedsøkonomi og strukturreformer

— Sikre en *låntagnings- og gældsforvaltningsinstans*' levedygtighed.

— Indføre garantiordninger for politiske risici for at tiltrække *udenlandske investeringer*.

— Videreudvikle *lovgivningen* vedrørende offentlige værker efter EU-standarder og internationale standarder, særlig i form af gennemførelsesbestemmelser, procedurer og retningslinjer. Styrke tilsynsmyndighedernes administrative kapacitet. Sikre, at tilsynsmyndighederne har et passende lokalt personale og udvikle deres professionelle kvalifikationer og det tekniske udstyr til varetagelse af deres hverv.

— Udvikle kapaciteten i *banksektoren* til at levere langfristet finansiering til økonomien.

— Udvikle en *socialpolitik* til at fremme beskæftigelse og social samhørighed, bekæmpe fattigdom og social udelukkelse, yderligere højne de sociale standarder og udvikle effektive socialbeskyttelsesordninger.

— Gøre en større indsats for at sikre det *statistiske systems* forenelighed med EU-standarderne.

Forvaltning af offentlige finanser

— Udvikle *skatteadministrationens* kapacitet for at øge indtægterne fra andre kilder end told (direkte og indirekte beskatning) gennem en gradvis udvikling af skattesystemet på basis af EU-standarder. Påbegynde revisionen af den aktuelle skattelovgivning og udforme og gennemføre en realistisk handlingsplan for en gradvis styrkelse af skatteforvaltningens administrative kapacitet.

— Sikre stabilitet i *budgetcyklus*, navnlig ved at opbygge kapacitet til budgetudarbejdelse og -gennemførelse. Udvikle Kosovos Forsamlings evne til at deltage effektivt i processen med de offentlige finanser. Garantere et jævnt udgiftsniveau året igennem og fremførsel af ikke-brugte midler.

EU-standarder

Det indre marked og handel

— Fortsætte med den gradvise *tilpasning af Kosovos lovgivning* til alle aspekter af EU-reglerne inden for selskabsret.

Sektorpolitik

— *Landbrug*

Indføre lovgivning og mekanismer til at garantere fødevaresikkerheden og bedre plantesundhedskontrol på linje med de relevante EU-standarder, også for at forbedre Kosovos eksportmuligheder. Opstille en politik og indføre lovgivning til støtte af en levedygtig jordreform. Hjælpe med at beskytte landbrugsjord mod planløs byudvikling.

— *Miljø*

Vedtage og gennemføre en miljøhandlingsplan med henblik på tilnærmelse til EU-retten.

— *Transport*

Realisere principperne for en transportpolitik, omfattende en gradvis udformning af en strategi for multimodal transport.

— *Energi*

Fastlægge regler for offentlige/private partnerskaber og blandede investeringer i energisektoren.

Samarbejde om retlige og indre anliggender

— Styrke samarbejdet mellem grænseforvaltningsinstanser og kapacitet til anvendelse af dyre- og plantesundhedsstandarder som en del af det integrerede grænseforvaltningssystem.